

Ressons de L'Al-Andalus

***Cançons populars de la Catalunya Nova, València i Mallorca
d'influència àrab i andalusí***

per a cor mixt, cantaors solistes i grup instrumental

una producció de

presentació

D'entre el repertori cançoner popular dels països catalans, trobem moltes mostres de melodies d'influència del sud del Mediterrani, herència sens dubte dels molts anys de dominació àrab en les nostres terres (tot i els seus orígens orientals, com coincideixen els etnomusicòlegs). Així, no és casualitat que bona part d'aquestes melodies les trobem recollides a la Catalunya Nova (en la zona de Lleida, el camp de Tarragona i Terres de l'Ebre), València i Mallorca. D'aquesta tipologia cançonística en trobem des del Cancionero Popular Español de Pedrell, passant per les recerques i estudis d'Higini Anglès, de les diferents Missions de Recerca de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya i fins a recerques més actuals entre les quals cal destacar les de Josep Crivillé.

En el món coral català, cultivador del repertori popular, aquestes melodies han estat tradicionalment ignorades, sigui per les seves dificultats vocals, comprensives (fugen del diatonisme dels modes clàssics), o per raons culturals i polítiques, i s'ha tendit més al repertori popular estàndard, de caire centreeuropeu, basat en històries pirenenques. Amb aquest projecte volem donar a conèixer entre el món coral aquest repertori ben nostre, però poc conegut, amb la creació d'aquesta col·lecció de cançons populars catalanes d'influència àrab i andalusí, en versions noves, de llenguatge contemporani, per a cor mixt, "cantaors" solistes, i grup instrumental.

Després d'una recerca exhaustiva d'aquestes melodies, hem encarregat arranjaments a 3 compositors sobre aquestes tonades, i per al format citat, garantint així una unitat de la col·lecció, però alhora una diversitat d'estils i llenguatges. Les cançons van introduïdes per comentaris històrics sobre l'etapa en què bona part dels Països Catalans formaven part de l'Al-Andalus, una etapa rica culturalment i amb personatges brillants entre els nostres avantpassats. Igualment introduïrem llegendes populars sobre els àrabs, que encara perduren en el nostre repertori popular.

Considerem que és una forma de renovació del repertori coral i popular que esdevindrà tot un descobriment d'arrels profundament nostres, i alhora pot ser un punt de trobada i d'integració amb la població vinguda del sud, tant de la península com del Magreb, i tot un descobriment de les nostres arrels comunes. Compartint la música, les veus i els instruments de les diferents cultures aspirem a enriquir-nos d'una experiència musical, social i humana que ens porti a una millor comprensió, tolerància i convivència mutua.

Xavier Puig

fitxa artística

Ressons de l'Al-Andalus

*Cançons populars de la Catalunya Nova, València i Mallorca,
d'influència àrab i andalusí*

en nous arranjaments de

Feliu Gasull, Josep Lluís Guzmán-Antich i Xavier Puig

Sílvia Pérez Cruz, cantaora

Eliseo Parra, cantaor

Feliu Gasull, guitarra

Olvido Lanza, violí

Igor Cortadellas, oboè

Dimitri Psonis, bouzuki, santur i percussions àrabs

Xavier Puertas, contrabaix

Cor de Cambra de l'Auditori "Enric Granados" de Lleida

Xavier Puig, director

Espectacle amb comentaris històrics sobre l'Al-Andalus, i relats de llegendes populars morisques, llegides per ciutadans d'origen àrab residents a Catalunya, València i Mallorca

(espectacle amb sonorització i il·luminació)

contractació

producció executiva: **Sebastià Sellart**

telèfon: **686301534**

correu electrònic: comunicacio@ccaeg.org

pàgina web: www.ccaeg.org

programa

...a les terres de Lleida...

. Cançó de llaurar	Biosca (La Segarra)	Xavier Puig
. Casament desfet per una desgràcia	Ivorra (La Segarra)	J.Lluís Guzmán-Antich
. El soldat i la pastora	?	J.Lluís Guzmán-Antich
. La dida	Les Avellanes (Noguera)	J.Lluís Guzmán-Antich
. Cançó de pandero	Tàrrrega (Urgell)	Feliu Gasull

... a les terres de l'Ebre i el camp de Tarragona

Una flor prompte és marcida	Marçà (Priorat)	Feliu Gasull
. El testament d'Amèlia	Aleixar (Baix Camp)	J.Lluís Guzmán-Antich i Xavier Puig
. Dos ovelles i un boquet	Tivissa (Ribera d'Ebre)	Feliu Gasull
. Jota i Fandango	Tortosa (Baix Ebre)	Xavier Puig

... a València, Castelló i Alacant...

. A una xica llauraora	Villarreal (Castelló)	Feliu Gasull
. Dues cançons valencianes	València	J.Lluís Guzmán-Antich
. A la era de m'agüela	Betxí (Castelló)	Feliu Gasull
. Cançons de batre	Concentaina (Alacant)	Xavier Puig

... i a Mallorca

. Gloses de St.Antoni	Alaró (Mallorca)	Feliu Gasull
. Sa comare'm da s'amó	Mallorca	Feliu Gasull
. Cançó de ximbomba	St.Joan	J.Lluís Guzmán-Antich
. Dues cançons de treball	Mallorca	Feliu Gasull
- de llaurar		
- de segar		
. El Comte Arnau	Catalunya / Mallorca	Feliu Gasull

Cor de cambra de l'Auditori Enric Granados de Lleida

Creat l'octubre de 1997, el Cor de Cambra de l'Auditori Enric Granados ha dut a terme una intensa tasca de difusió de la música simfònico-coral, interpretant obres tan significatives com Rèquiem de Fauré, Magnificat, diverses cantates i les Passions segons Sant Joan i segons Sant Mateu de Bach, Te Deum de Charpentier, Missa Nelson de Haydn, Missa en re major de Dvorák, Glòria de Poulenc, Cantata de Sant Nicolau de Britten, Rèquiem, Missa en Do menor i diversos salms de Mozart, Messies de Händel, Carmina Burana de Carl Orff i diverses composicions –a capella, amb piano o amb orquestra- de Mendelssohn, Schubert, Schütz, Victoria, Weill, Henze i altres. L'any 2001 fou convidat per l'OBC a participar en l'interpretació de la 8a. Simfonia de Mahler, a l'Auditori de Barcelona, sota la direcció del mestre Salvador Mas, el 2003 la Simfonia-Cantata “Lobgesang”, de Mendelssohn, sota la batuta del mestre Franz-Paul Decker, el 2004 la 9a. Simfonia de Beethoven dirigida pel mestre Ernest Martínez-Izquierdo. L'any 2006 fou convidat per la Berliner Bach Akademie de Berlín a interpretar la Passió segons Sant Mateu de Bach a la Filharmònica de Berlín. L'any 2007 ha participat al cicle Corals a l'Auditori de Barcelona i al Festival (A)phònica de Banyoles.

Ha ofert concerts en solitari i en col·laboració amb altres formacions de reconegut prestigi com ara els cors Lieder Camera, Cor Sant Esteve de Vila-Seca, Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, Orfeó Català, Coral Càrmina, Cor Madrigal i Cor de la Berliner Bach Akademie, la Bellpuig Cobla o les orquestres Filharmonia de Cambra de Barcelona, Orquestra Barroca Catalana, Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, Orquestra de Cambra de Cervera, Grupo Enigma-Orquestra de Cámara del Auditorio de Zaragoza, Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, Orquestra de la Berliner Bach Akademie, Orquestra Simfònica del Vallès (OSV), Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC).

Des de la seva creació el cor fou dirigit pel mestre Manel Valdivieso, assistit per Antoni Pujol. També l'han dirigit en diverses produccions els mestres Ernest Martínez-Izquierdo, Jordi Casas, Mireia Barrera, Edmon Colomer, Jordi Mora, Salvador Mas, Franz-Paul Decker i Heribert Breuer. A partir del curs 2002-2003 n'assumeix la direcció el seu actual director, Xavier Puig Ortiz.

El Cor participa activament en la programació de les diverses temporades del'Auditori Enric Granados com a cor titular d'aquest espai. A part de diferents viles i ciutats de les comarques lleidatanes, ha actuat, també, a Alemanya (Filharmònica de Berlín), Andorra (Auditori Nacional d'Ordino), a Saragossa (Auditori), a Sabadell (Teatre La Faràndula), a Granollers (Teatre Auditori), Banyoles, Tarragona, Gandesa i a Barcelona (Basílica de Santa Maria del Mar, Auditori i Palau de la Música Catalana).

El mes de juny de 2003 enregistrà el seu primer CD (Ars Harmonica) amb música religiosa per a cor i orgue de Frederic Mompou i Manuel Blancafort. Al febrer de 2005 gravà el seu segon CD amb noves harmonitzacions per a cor i piano de diverses cançons populars de Ponent del que també se n'ha publicat un llibre amb totes les partitures. Al novembre de 2005 s'enregistrà el tercer CD (Ars Harmonica) editat per la FCEC amb obres dels premis Catalunya de composició coral.

En el curs 2005-2006 va preparar el programa "Canten els poetes" un repertori a capella sobre poesies de diversos autors musicades i a la primavera la Passió segons Sant Mateu de J.S. Bach que fou interpretada a la Filharmònica de Berlín sota la direcció d'Heribert Breuer, en un de les actuacions més importants del cor.

El curs 2007-2008 celebrarà el seu desè aniversari amb la reestrena a Catalunya del "Cant de les estrelles" d'Enric Granados, interpretant l'oratori "El Rei David" d'Arthur Honegger amb l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell, els "Chichester Salms" de Leonard Bernstein amb l'Orquestra de Girona i els "Carmina Burana" de Carl Orff.

Xavier Puig Ortiz

Nascut el 1973 i natural de Cervera, comença els seus estudis musicals amb el piano i el violí al Conservatori Municipal d'aquesta ciutat, per ampliar-los posteriorment al Conservatori Professional de Badalona on obté el Títol Superior de professor d'harmonia, contrapunt i composició, sota el mestratge de M.A.Hurtado, M.Roger, B.Casablanca i Josep Soler.

Paral·lelament s'inicia en la direcció coral als Cursos Internacionals de Direcció Coral de Lleida, on estudia amb els mestres Lluís Vila, Josep Prats, Johan Duijck, Laszlo Heltay i Jordi Casas (1990-94). Rep també la lliçó magistral del professor Eric Ericson, organitzada per la Fundació la Caixa, i s'introdueix en la direcció orquestral amb el mestre Salvador Mas al Conservatori Superior de Barcelona (1994-95) i als *Wiener Meisterkurs* de Viena (1999). Continua la seva formació com a director als Cursos Europeus de Direcció impartits pel professor Pierre Cao a Catalunya (1996-98), i a l' *Academie International* de Pontarlier (França) (1997-98).

El 1999 és admès a la *Universität für Musik und Darstellende Kunst* de Viena, on durant 3 anys cursarà els estudis de *Musikleitung* (direcció musical) en l'especialitat de direcció d'orquestra, sota el mestratge de Leopold Hager, Yuji Yuassa, Günther Theuring i Howard Arman entre altres. El març de 2001 obté el *Erste Diplom* d'aquest reconegut centre.

El març de 2002 guanya el concurs celebrat a Cuenca per cobrir la plaça de Director Assistent de la J.O.N.D.E. (*Joven Orquesta Nacional de España*) amb la qual va realitzar una gira l'estiu de 2002 dirigint concerts al prestigiós festival alemany de *Schleswig-Holstein* i a la sala gran de la *Konzerthaus* de Berlín, a més del *Auditorio de León*. Recentment l'ha dirigit en un enregistrament de música espanyola.

El juliol de 2003 guanya el concurs per a la plaça de Director Assistent de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC), càrrec que ha desenvolupat fins el juliol de 2005, amb qui ha dirigit sis diferents programes amb obres de Mozart, Txaikovsky i Britten. Actualment és director titular del Cor de Cambra de l'Auditori "Enric Granados" de Lleida, de la Coral Ginesta de Cervera, i de la companyia d'òpera de cambra *l'Opera de tres rals* , que fundà el 2002. Amb aquesta formació ha actuat a la *Fira de Tàrraga* , al Teatre Lliure (en el marc del *Festival d'Òpera de Butxaca de Barcelona*), i també en la temporada del *Teatro de la Maestranza* de Sevilla, dirigint l'estrena a Espanya de l'òpera "Savitri" de G.Holst.

Ha estat director convidat per l'Orquestra Nacional d'Espanya (ONE), l'Orquestra *Pablo Sarasate* de Pamplona, la Jove Orquestra Nacional d'Espanya (JONDE), l'Orquestra de Cambra d'Andorra, l'Orquestra de Córdoba o l'Orquestra Simfònica del Vallès. Ha col·laborat també com a director convidat amb diversos grups com l'ensemble " *Kaleidoscop der Nationen* " en les *Bezirks Festwochen* de Viena, l'Orquestra de Cambra de Cervera, o el Cor *Lieder Camera* de Sabadell. Els anys 2001-05 ha estat director convidat en la Trobada de Joves Orquestres d'Igualada. El curs 2004-5 fou director de l'Orquestra de l'ESMUC (Escola Superior de Música de Catalunya).

Ha enregistrat per a segells com *Catalunya Música* , *Universität für Musik-Wien* , Monteverde o *Ars Harmonica- La mà de Guido* , amb qui ha editat un disc de música religiosa de Mompou i Blancafort. Ha estat professor dels Cursos de Direcció Coral de la FCEC i de la FESTCAT. Actualment és professor de Direcció d'Orquestra Secundària a l'ESMUC

Sílvia Pérez Cruz

Neix a Barcelona el 1983, inicia els estudis musicals a l'Escola de Música Rita Ferrer de Palafrugell. Als 16 anys, pren les seves primeres classes d'improvisació de jazz amb el pianista Lluís Esquadre. Als 18 anys es trasllada a Barcelona i es matricula al Taller de Músics d'harmonia jazz, saxofonista de combo jazz i de "cajón" flamenc. Participa en el seminari de jazz-flamenc de Servilla 2002 assistint a les classes dels músics Marc Turner, Jeff Ballard, Jorge Pardo, Lee Konitz, Javier Colina, Antonio Mesa, entre altres.

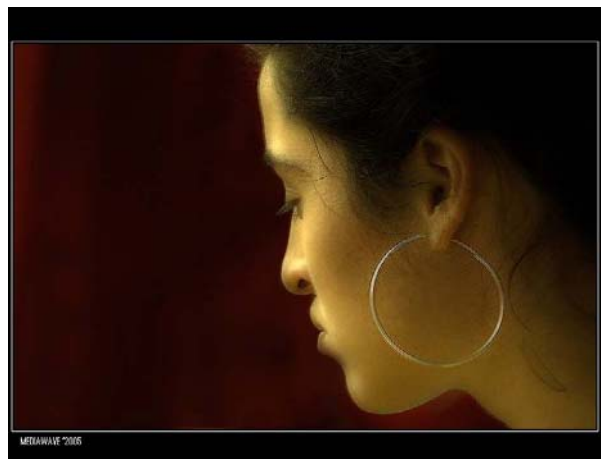
Es matricula a l'ESMUC en l'especialitat de cant jazz amb Mireia Lara i Carme Canela.

En l'àmbit flamenc pren classes de "cante" amb Jose Miguel Cerro "el Chiqui", combo flamenc amb Juan Manuel Cañizares i fa un curs intensiu amb Mayte Martín.

La seva experiència professional la inicia amb la Coral "Nit de Juny, viatjant per Catalunya i bona part d'Europa. Amb el seu pare, Cástor Pérez, guitarrista d'havaneres, canta en "La Bella Lola" (Calella de Palafrugell), Figueres, "100 años de habaneras", també canta en l'obra de teatre La petjada de l'ós de Manel Abellán. Ha actuat com a cantant i compositora a l'espectacle de dansa "Olelés" dels coreògrafs Damian Muñoz i Jordi Cortés; canta amb "Spice Berberechos" (flamenc-jazz); en el projecte 9 Muses de Sergi Sirvent; amb el grup "Moöndo" i amb "Zurrapa", trio malagueny.

Participa com a cantant en els projectes de final de carrera "Cantes de vuelta e ida" de Javier Galiana i "Jazzfrica" de Jaume Llombart; en el projecte final i CD de Laia Cagigal "Apnea"; també en els d'Isabelle Laudenbach (flamenc), Chiara Gianì (cançó popular catalana), Alex Flórez (jazz) i Clara Peya (jazz-bossanova).

Ha actuat a Mèxic DF amb "Refree", "Cabezas de cera" i "Juan Pablo Villa" en el projecte "Vientos i lugares". Amb el grup Immigrasons actuant en el Mercat Cultural de Salvador de Baia a Sao Paolo i Buenos Aires. Participa com a "cajonera" i cors en el grup "Flamencas" acompanyant a la cantaora Alba Guerrero.

En el camp de la composició, juntament amb el grup Las Migas ha compostat la banda sonora de l'obra de teatre Unes veus de Joe Penhall, dirigida per Marta Angelat. Composa i toca en directe les cançons que acompanyen al "bailaor" Israel Galván i la companyia de dansa de Sol Picó

Actualment treballa amb ballarins, toca a duo amb Alfred Artigas, forma part del grup flamenc Las Migas, el 2006 crea el duo "Llama" amb l'israelí Ravid Gold que toca el "hang". També aquest mateix any forma part del projecte del festival de Vic "Immigrasons" (La Banda sonora de l'exili) amb músics argentins i catalans.

Eliseo Parra

Neix a Sardón de Duero (Valladolid), i inicia la seva carrera musical a Barcelona a finals dels anys seixanta com bateria-cantant en grups de rock.

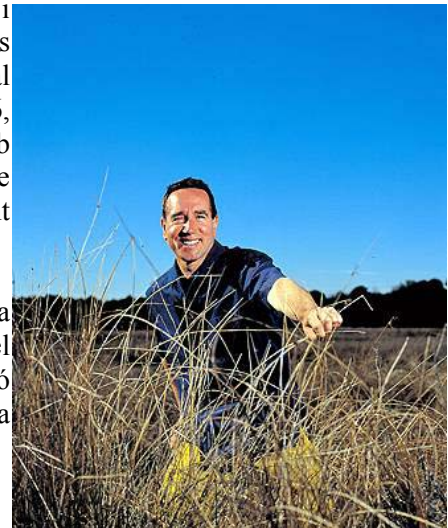
El 1971 grava el seu primer LP amb el grup “Mi Generación”, un disc de cançons pròpies. Durant molts anys combina el treball del grup amb els estudis musicals al Conservatori Municipal de Barcelona. Cap el 1976 entra a formar part de la “movida Zeleste” amb la banda de jazz “Blay Tritono” i més tard amb la Rondalla de la Costa.

Es matricula a la recent creada Aula de jazz, allí estudia percussió llatina amb Pedrito Díaz. Ja com cantant-percussionista forma part de varies orquestres de renom: Sardineta, La Sonora Catalana, l’Orquestra Plateria, la Negra i d’altres. També col·labora amb Marina Rossell, Ovidi Montllor, Sia i Gato Pérez.

El 1983 es trasllada a Madrid per fer realitat un projecte musical d’arrel tradicional amb el grup “Mosaico” enregistrant dos discos, el primer en homenatge al músic folclorista Agapito Marazuela i el segon “De raíz”. Actua en solitari o amb altres formacions, per Espanya, Italia i El Marroc. Intervé en programes de televisió a la serie de Carlos Herrera “La Copla” i treballa com assessor musical en un altre espai de la cadena nacional.

Durant el 1995 ensenya cant i percussió tradicional, compon i registra la música de la “Suite Romance” per instruments tradicionals i orquestra que estrena el Ballet Nacional d’Espanya amb l’Orquestra Simfònica de Madrid, l’any 1996, al “Teatro de la Zarzuela”. Al mateix temps, juntament amb Susana Weich-Shabak i José Manuel Fraile realitza una serie de recitals-conferència sobre la música sefardí, restant enregistrats en un doble CD titulat “Arboleras”

El 1997 participa com arrenjador i músic en el disc de música tradicional de Sudàn de la cantant Rasha. El 2007 ha editat el seu darrer treball “Viva quien sabe querer”, una altra col·lecció de cançons basades en la tradició de diversos punts de la geografia peninsular.

Feliu Gasull Altisent

Nascut a Barcelona el 1959, guitarrista i compositor, la seva primera formació és autodidacta. Després estudia guitarra al Conservatoire de Musique de Ginebra obtenint el certificat d'estudis superior de guitarra, sota la tutoria de Maria Livia São-Marcos i, més tard, composició a la Indiana University, on fou assistent del compositor Juan Orrego Salas i del Latin American Music Center.

Ha format part de diversos grups instrumentals, entre els quals cal destacar el grup de cambra New Music Ensemble, especialitzat en repertori contemporani, amb el qual ha fet nombrosos enregistraments. També ha col·laborat com a solista de guitarra amb l'Orquestra de Cambra del Teatre Lliure, l'Orquestra de Cambra de Baltimore, la Sinfonietta de Caracas, el New Ensemble d'Amsterdam i l'OBC.

El 1988 va guanyar el concurs de composició Carmichael Competition. També ha col·laborat, com a compositor i intèrpret, amb personalitats destacades del nostre entorn musical com ara Toti Soler, Joan Albert Amargós, Ovidi Montllor, Maria del Mar Bonet, Carles Cases o Paco de Lucía.

Ha enregistrat com a intèrpret i compositor per Yaso (Japó), Gallo (Suïssa), Taxi Records, Harmonia Mundi, La Ma de Guido entre d'altres. L'any 1991 va rebre el Premi Ciutat de Barcelona. Actualment és professor de Música de cambra i de Composició a l'ESMUC (Barcelona)

Josep Lluís Guzmán-Antich

Nascut a Sabadell el 1954, inicia els estudis musicals al conservatori de la seva ciutat, i els completa als Conservatoris Superiors de Barcelona i Badalona.

Es membre fundador i actua com a flautista amb l'Orquestra Joventuts Musicals de Sabadell i amb el Quartet Laietà, amb el qual dona nombrosos recitals (1976-1981).

Des de fa més de 25 anys exerceix la docència en diversos àmbits musicals i centres del país, a més de la direcció coral de cors infantils i cors amateurs.

Desde 1980, s'interessa per la cançó tradicional catalana a través de l'estudi del fons de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, a partir del qual inicia un treball de creació en els diferents gèneres musicals que abasten des del instrument solista fins a la gran orquestra, passant pel món coral i vocal.

La seva obra compositiva es mostra hereva tant d'aquest llegat com dels corrents estètics que definiren la generació de la 2ª República.

D'entre les obres més destacades cal fer constar els poemes simfònics: *Cançó de llaurar* (1982) i *"Els camins del sol"* (1991) ambdues estrenades per l'Orquestra Ciutat de Barcelona; el ballet *"Moviment per a un estiu"* (1992), l'obra: *"Confidències a Antonio Machado"* sobre un poema de Pere IV per a soprano i orquestra, estrenada a Sabadell per l'Orquestra Simfònica del Vallès i T. Garrigosa (1994), una Fantasia per a cobla i percussió (2004), i darrerament, la cantata per a dos solistes, cor i orquestra de cambra: *"El càntic dels càntics"*, estrenada al Palau de la Música de Barcelona sota la direcció de X. Puig (2006).

Una part del seu extens catàleg es troba editat a publicacions Clivis, Ed. Dinsic, La Mà de Guido, Ed. FCEC, etc. a més de les gravacions fetes per intèrprets tan diversos com el grup Bartok, el Trio de Paris, la London Sinfonietta, el quartet Glinka i per corals com *Ginesta* de Cervera, Càrmina i cor Signum de Barcelona, Lieder Camera de Sabadell, cor de l'Auditori de Lleida, Orfeó de Solsona, entre moltes altres.

La seva obra ha estat interpretada a diversos països d'Europa, a més d'Israel i el Japó.

Es membre de l'Associació Catalana de Compositors des del 1981.